

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Výukový materiál zpracován v rámci projektu EU peníze školám

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.5.00/34.0456

<i>šablona</i>	<i>výstup</i>	<i>vzdělávací oblast</i>	<i>tematická oblast</i>
III/2 13.	20 DUM	stomatologická protetika	celkové protézy
<i>autor</i>	<i>téma</i>		<i>kód</i>
Trnečka Lukáš	Celkové protézy – charakteristika		VY_32_INOVACE_741
<i>vypracováno</i>	<i>Klíčová slova</i>		<i>Učební materiál</i>
1.9.2013	Baze, prefabrikované zuby, retence, charakteristika		Pracovní list

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Lukáš Trnečka. Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

Celkové protézny – charakteristika

- zhotovují se vždy nepřímo podle modelu situace
- jsou zde zohledňovány tyto tři faktory:
  - a) zajištění stabilní plochy náhrady na bezzubých čelistech
  - b) rekonstrukce mezičelistních vztahů
  - c) sestavení umělých zubů tak, aby byla zajištěna žvýkácí funkce, fonace, estetika a profylaxe
- nahrazují všechny zuby v čelisti kromě třetích molárů
- retence je podmíněna velikostí protézniho lože, okrajovým uzávěrem, viskozitou slin, negativním kapilárním tlakem ve štěrbině mezi protézou a protézniím ložem, reziliencí a mocností sliznice
- konstrukčními prvky celkových protéz jsou
  - a) baze - nahrazuje atrofovaný alveol, nese umělé zuby a přenáší žvýkácí tlak na sliznici a v případě hybridních náhrad též na kořeny zubů nebo na fixtury implantátů; odstín baze bývá růžový nebo částečně průhledný, imituje tak barvu sliznice
  - a
  - b) prefabrikované zuby - dodávají se v sadách na garniturách, mají různé velikosti, tvary, typy a odstíny; mohou být buď z plastu nebo z keramické hmoty
- baze je maximálně extendovaná (přenos žvýkácího tlaku čistě mukózní)
- umělý zubní oblouk musí končit tak, aby za posledním zubem zůstal cca 1 cm volné baze
- stručný pracovní postup je tento:
  1. podle upraveného funkčního otisku v individuální otiskovací lžici nejprve zhotovíme jednotlivé pracovní model
  2. tyto usadíme do šablon lékařem spojených v habituální okluzi a s označením základních údajů pro stavění zubů a zafixujeme do artikulátoru
  3. postavíme prefabrikované zuby podle pravidel
  4. vymodelujeme voskový model baze
  5. odešleme do ordinace na zkoušku
  6. náhrady dle požadavků lékaře upravíme a voskovou modelaci proměníme v plast
  7. opracované a vyleštěné protézny odevzdáme do ordinace

slovníček

- artikulátor** → přístroj pro simulaci žvýkacích pohybů
- extendovaný** → rozšířený
- fixtura** → část dentálního implantátu, která je umístěna v kosti
- fonace** → výslovnost
- funkční otisk** → takový otisk, který zaznamená žvýkací svaly, sliznici a i ty nejjemnější slizniční úpony ve funkci, v pohybu
- habituální okluze** → základní vztah čelistí, kdy se zubní oblouky dotýkají maximální možnou plochou
- hybridní náhrada** → taková celková náhrada, u níž je retence podpořena navíc kotvením na zbývající kořeny zubů nebo na implantát; přenos žvýkacího tlaku je tak dento-mukózní nebo oseo-mukózní
- negativní kapilární tlak** → podtlak mezi bazí a sliznicí
- okrajový uzávěr** → okraj celkové protézy, který musí být přesný, aby mohl fungovat jako jakési „těsnění“ během přisátí protézy pacientem
- profylaxe** → předcházení chorobným změnám
- protézni lože** → část sliznice zatěžovaná protézou
- retence** → přidržení
- rezilience** → pružnost
- viskozita** → vazkost

<http://www.ipst.com.ua/images/przb/pr11.jpg>, 27.3.2013

http://content.answcdn.com/main/content/img/shutterstock/t/o/total_prosthesis.jpg, 27.3.2013

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Lukáš Trnečka. Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

Kontrolní otázky:

1. Jaký defekt chrupu celkové protézy řeší?
2. Čím je podmíněna retence celkových protéz?
3. Jaké jsou jejich konstrukční prvky?
4. Popište stručně pracovní postup zhotovení celkových protéz:

*****

BITTNER J. kolektiv, *Zhotovování stomatologických protéz*. Učebnice pro zdravotnické školy. 1. vyd. Praha: Avicenum, zdravotnické nakladatelství 1985 08-030-85

VOLDŘICH, MAREŠ, ADAM, *Umělé zubní náhrady*. 1. vydání Praha: Státní zdravotnické nakladatelství, n.p., 1962. 08-060-62

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Lukáš Trnečka. Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz, ISSN: 1802-4785. Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).